

VERSLAG

VAN DE DIALECTEN-COMMISSIE
DER KONINKLIJKE NEDERLANDSE AKADEMIE
VAN WETENSCHAPPEN TE AMSTERDAM
OVER 1975

OVERDRUK UIT HET JAARBOEK DER KONINKLIJKE
NEDERLANDSE AKADEMIE VAN WETENSCHAPPEN
1975

Dialectencommissie:

Prof. Dr. A. Weijnen, voorzitter; Prof. Dr. B. van den Berg, Prof. Dr. W. J. H. Caron, Dr. Jo Daan, Prof. Dr. H. Entjes, Prof. Dr. J. Goossens, Prof. Dr. C. B. van Haeringen, Dr. P. J. Meertens, Prof. Dr. H. T. J. Miedema, Prof. Dr. V. F. Vanacker, leden. Dr. J. de Rooij, secretaris.

Adres van het Instituut voor Dialectologie, Volkskunde en Naamkunde: Keizersgracht 569-571, Amsterdam-C. Tel. 020-234698. Postgiro no. 167415.

Medewerkers van de afdeling Dialectologie:

Dr. J. de Rooij, hoofd; Drs. J. B. Berns, Drs. Har Brok, mw. Drs. Marinel Gerritsen, Drs. A. C. M. Goeman, Drs. Henk Heikens, Drs. H. Hogerheijde, R. van der Schaaf, Ab Spaargaren, mw. Joke Wildeman; Drs. H. Ryckeboer, medewerker voor Nederlandsprekend België.

Medewerkers in algemene dienst:

Mw. C. Batelaan, boekhouding en administratie, mw. L. van Immerzeel, bibliotheek, Drs. R. E. Künzel, archief-onderzoek, H. J. Beekveldt, correspondentencontact en -administratie, J. P. Wiegmans, tekenaar.

Publikaties:

Taal en tongval, tijdschrift voor Dialectologie. Uitgegeven in samenwerking met de Dialectcentrales van Gent en Leuven. Redactie: J. B. Berns, Jo Daan, J. Goossens, H. T. J. Miedema, G. De Schutter, J. Taeldeman, V. F. Vanacker, A. Weijnen.

Bijdragen en Mededelingen van de Dialectencommissie van de Kon. Nederl. Akademie van Wetenschappen (B.V. Noord-Hollandsche Uitgevers Maatschappij, 1934-).

Taalatlas van Noord- en Zuid-Nederland (Leiden E. J. Brill, 1939-).

Atlas van de Nederlandse klankontwikkeling (B.V. Noord-Hollandsche Uitgevers Maatschappij, 1972-).

Dialectencommissie

VERSLAG OVER 1975

Commissie

De commissie werd uitgebreid met mw. Jo Daan, die als secretaris werd opgevolgd door de heer J. de Rooij.

De commissie vergaderde tweemaal, op 23 juni en op 15 november.

Personeel

Mevrouw Jo Daan werd m.i.v. 1 juni gepensioneerd; de heer J. de Rooij volgde haar op als hoofd van de afdeling Dialectologie.

In de hierdoor ontstane vacature werd op 1 november voorzien door de aanstelling van mw. Marinel Gerritsen, die Nederlands en algemene taalwetenschap studeerde en in het bijzonder belast werd met syntactisch dialectonderzoek en materiaalverzameling. Zij begon haar werkzaamheden met de bestudering van de dialectmonografieën en artikelen over dialectsyntaxis.

M.i.v. 1 augustus nam mw. M. Garfinkle ontslag; zij had sinds november 1974 12 uur per week als wetenschappelijk assistente gewerkt.

In februari werd de heer P. Koopmans als losse kracht aangesteld voor werkzaamheden in het kader van het sociolinguïstische onderzoek van de Amsterdamse spreektaal (gemiddeld 8 uur per week); hij bracht vooral voorbereidende bezoeken aan de informanten.

Voor het af luisteren van bandopnamen en het ficheren van dialectmateriaal waren er aan het begin van het jaar 17 werkstudenten als losse kracht werkzaam. Enkelen gingen, anderen kwamen, waardoor hun aantal eind 1975 15 bedroeg. Het aantal werkuren van deze losse krachten varieerde van 2 tot 20 uur per week.

Vragenlijsten en correspondenten

Er werden dit jaar geen proeflijsten verzonden. Wel bezocht de heer Berns medewerkers in Meer, Wanrooi en 's-Heer Arendskerke, ter voorbereiding van een vragenlijst over het karnen in het verleden.

De vragenlijsten die in 1975 verzonden werden, waren:

- lijst 50, waarin vooral naar benamingen van planten en enkele huishoudelijke voorwerpen gevraagd wordt;
- lijst 50A, op verzoek van een werkgroep van Leidse studenten o.l.v. drs. C. van Bree, t.b.v. onderzoek naar het voorkomen van de possessieve datief (verzonden in augustus);
- lijst 50B, opgesteld door prof. Goossens te Leuven, bedoeld om de juiste vorm van lidwoorden en pronomina te verkrijgen;
- lijst 50C, vrijwel gelijk aan lijst 48B (1973), waarin naar de constructie *hij heeft de/zijn vrouw ziek* gevraagd werd.

Omdat laatstgenoemde lijst alleen naar medewerkers in Nederland gestuurd was, wilde de opsteller ervan, drs. C. van Bree, lijst 50C graag naar de Belgische correspondenten gezonden hebben.

Op 31 december 1975 waren er intotaal 73.314 ingevulde vragenlijsten op de afdeling Dialectologie aanwezig. Ze waren als volgt verdeeld:

Vragenlijst		Vragenlijst		Vragenlijst	
no.	Aantal	no.	Aantal	no.	Aantal
1	2299	24	1290	42B	711 (97)
2	2299	25	1147	43	866 (114)
3	2305	26	1391	43A	855 (104)
G.V.	1897	27	1407	44	844 (125)
4	1582	28	1505	44A	43
5	1777	29	860	44B	38
6	1550	29A	509	45	855 (255)
7	1475	30	1278	45 bijlage	703 (251)
8	1458	30A	1285	45A	150
9	1315	31	1271	46	757 (263)
10	1560	32	1017	46A	57
11	1110	33	917	46B	894 (295)
12	786	34	1006	47	709 (265)
13	1048	34A	832	47A	61 (15)
14	1056	35	979	48	663 (201)
15	1317	36	860	48A	218 (53)
16	1243	37	825	48B	860
17	1275	38	806	49	622 (180)
18	1313	39	903	49A	638 (178)
19	1372	40	967	49 bijlage	620
20	1220	41	962	(M. Devos)	
21	1291	41A	103	49 bijlage	(179)
22	1215	42	910 (182)	50A (v. Bree)	685 (179)
23	1221	42A	403		

De getallen tussen haakjes geven de aantallen vragenlijsten aan die uit het Nederlandssprekend deel van België ontvangen werden. Deze getallen komen voor vanaf vragenlijst 42 (1967), omdat de afdeling voordien nog niet over een Belgisch correspondentenbestand beschikte.

In 1975 zijn 3402 vragenlijsten binnengekomen.

Symposia en medewerkersbijeenkomsten

Op 15 november werd er een symposium gehouden, dat in het teken van de morfologie stond. De heer H. H. A. Morshuis sprak over „Samenstellingen van twee zelfstandige naamwoorden in Noord-Oost-Nederland”; de heer A. C. M. Goeman behandelde enkele „Aspecten van de vervoeging van het presens”. De eerste lezing was gebaseerd op een rijke materiaalverzameling, waaruit een tiental kaarten werd besproken; in de tweede voordracht werd het onderwerp vooral in verband gebracht met enkele recente ontwikkelingen in de taalkunde.

Medewerkersbijeenkomsten werden gehouden in Alkmaar (9 maart), Nijmegen (31 mei) en Zwolle (19 oktober).

Publikaties

I. In de reeks Bijdragen en Mededelingen verscheen nr. XLVII, A. Keij en D. P. Blok, *Taalgrensproblemen in het rivierengebied; historische aspecten en mogelijke consequenties voor het vreemde-talenonderwijs*, dat de lezingen en de discussie van het op 16 november 1974 gehouden symposium bevat. Van het tijdschrift *Taal en tongval* verschenen twee nummers. Het eerste (de eerste, tweede en derde aflevering omvattend) was een bundel „Bijdragen mevrouw Dr. Jo Daan aangeboden bij haar vijftenzestigste verjaardag”, waarin artikelen voorkomen van de directeur van het instituut, leden van de Dialectencommissie, redacteurs van *Taal en tongval*, alsmede van de heren Berns, Brok, Goeman, Heikens, De Rooij en Ryckeboer en de oud-medewerkers mw. Francken en de heer Stroop. In het tweede nummer (vierde aflevering) schreef de heer Berns over verschillende betekenissen van het woord *stapel*. De samenstelling van de redactie werd gewijzigd. Van de Noordnederlandse redacteurs trad prof. Caron af, mw. Daan bleef redactielid, maar werd als redactiesecretaris voor Noord-Nederland opgevolgd door de heer Berns. De Zuidnederlandse redacteurs Leenen, Pauwels en Pée traden ook af en werden opgevolgd door de heren Goossens, De Schutter en Taeldeman. Prof. Vanacker nam het Zuidnederlands redactiesecretariaat van prof. Pée over. In de Mededelingen nr. 27 richtte mw. Daan zich tot de correspondenten met een artikel onder de voor zichzelf sprekende titel „Afscheid?”.

II. Buiten de publikaties van de Dialectencommissie verschenen van mw. Daan een artikel over „Een Zaans Dagboek” in *Spel van zinnen* (Album A. van Loey) en over „Het Amsterdams?” in *Onze taal* 44, nr. 4.

In nr. 9 van hetzelfde tijdschrift schreef de heer De Rooij over „Achteraan-zetsels”.

De heer Berns publiceerde recensies van de Mededelingen van de Nijmeegse Centrale voor Dialect- en Naamkunde, nr. XI en XII in het *Zeitschrift für Dialektologie und Linguistik* en de heer Brok een artikel over „*snade en swade in het Middelnederlandsch Woordenboek” in het *Tijdschrift voor Nederlandse taal- en letterkunde* 90 (1975), 328-331.

Voortgezet onderzoek

De heer Berns werkte aan een vervolg van het bovengenoemde artikel „Stapel”, waarin vooral toponymische aspecten aan de orde zullen komen. Hij hield zich ook bezig met het bestuderen van benamingen van veeziekten (o.a. uit Vragenlijst nr. 48A, 1973); dit onderzoek zal uitmonden in een dissertatie.

De heer Brok werkte verder aan zijn in vorige jaarverslagen genoemde studieobjecten: benamingen van planten, met name van de hennep (voor een kaart in de *Taalatlas*), oude herbaria, Middelnederlands bronnenmateriaal en de benamingen van de schaduw (eveneens voor een kaart in de *Taalatlas*). Hij tekende in verband hiermee enkele proefkaarten.

Mw. Daan zette haar werk aan de tweede aflevering van de ANKO voort.

De heer Goeman ging door met het verzamelen en bestuderen van materiaal voor de derde aflevering van de ANKO (morfologische verschijnselen). Tot 1 augustus werd hij hierbij geassisteerd door mw. Garfinkle, wat de voortgang van het onderzoek zeer ten goede kwam. Een gedeelte van het verzamelde materiaal werd gebruikt voor de bovengenoemde symposiumvoordracht.

De heer Heikens voltooide zijn studie van woordgebruik van eersteklassertjes op Schouwen-Duiveland en in de gemeente Steenwijk. Het verslag hiervan wordt in 1976 gepubliceerd. Voor het sociolinguïstische onderzoek van de Amsterdamse spreektaal bracht hij bezoeken aan 46 informanten, waarbij 77 formele en informele gesprekken werden opgenomen.

De heer Hogerheijde zette de door zijn voorganger Stroop begonnen bewerking voort van de kaarten „houten vork”, „hooivork”, „meertandige vork” en „etensvork”, die zullen verschijnen in de Taalatlas. In verband met de noodzakelijke inwerkperiode van de heer Hogerheijde en de bijzondere moeilijkheden die zich voordoen bij het overnemen van werk van iemand anders, is in overleg met de uitgever de publikatie van deze kaarten tot 1976 uitgesteld.

De heer De Rooij ging vooral in het eerste halfjaar door met de voorbereiding van een praktische grammatica van het moderne Nederlands, die de voorlopige naam Algemene Nederlandse Spraakkunst (ANS) kreeg. Hij voerde besprekingen met taalkundigen in België en Nederland, stelde een „korte beginselverklaring” en een voorlopige indeling van het boek samen, alsmede een eindrapport aan het Belgisch-Nederlands Interuniversitair Centrum voor Neerlandistiek en een subsidieaanvraag aan ZWO. Op 31 oktober hield hij een lezing onder de titel „Naar een Algemene Nederlandse Spraakkunst” op het Instituut voor Algemene Taalwetenschap in Amsterdam.

Nieuw onderzoek

De heer Berns stelde de kaarten „kaft van het boek” en „etter” samen voor de Taalatlas en schreef het commentaar bij deze kaarten.

Mw. Gerritsen begon aan een studie van woordvolgordeverschijnselen in de bijzin en aan een onderzoek naar syntactische verschijnselen in de dialecten van de kop van Noord-Holland, dit laatste vooral in verband met de strijdvraag over het Friese substraat in deze dialecten.

De heer Goeman hield zich bezig met methodologische problemen en publiceerde daarover het artikel „Variatie in taal en algemene taalwetenschap” in de bovengenoemde afscheidsbundel van mw. Daan; deze studie wordt voortgezet.

Overige werkzaamheden

Schriftelijk materiaal

Onder leiding van de heer Berns gingen de dames Van Amstel, Lintvelt, Los, Wildeman en Zweep en de heer Ereveld door met het ficheren van vragenlijst-materiaal, vooral uit de sfeer van het boerenbedrijf. De heer Berns stelde ook de lemmata „ziekten van het paard” samen t.b.v. het Woordenboek van de Brabantse dialecten, 4e aflevering.

De heer Hogerheijde hield zich bezig met de aanvulling en herordening van het register gedrukte kaarten en de conservering van het kaartenmateriaal.

Bandopnamen

De heren Brok en Goeman maakten in Zuid-Holland ieder een bandopname voor de ALE (zie onder Contacten). De door de heer Heikens in Amsterdam vervaardigde opnamen zijn vermeld onder Voortgezet onderzoek.

Tezamen met prof. Vanacker en enkele van zijn medewerkers in Gent stelde de heer De Rooij een band samen met zeven fragmenten van dialectopnamen uit Frans-Vlaanderen en Nederlandstalig België, bedoeld als demonstratiemateriaal naast de reeds jaren bestaande band met Noordnederlandse fragmenten.

De heer Spaargaren kopieerde 281 banden, waarvan 253 voor het eigen archief en 28 voor derden. Hij registreerde de nieuwe opnamen en vulde voor zover nodig en mogelijk de registratie van oudere opnamen aan. Hij stelde selecties samen voor de medewerkersbijeenkomsten. Verder zorgde hij voor aanschaffing en reparatie van materieel. In beperkte mate verleende hij ook diensten aan de andere afdelingen van het instituut.

Er werden 38 bandteksten uitgeschreven, en wel door de dames A. Hoitink-Groen (5), M. G. J. H. Oehlen (5), M. Ruiters (1), M. J. J. Verkooyen (3), I. M. Werff (1) en J. Wildeman (3), en door de heren D. Bresser (3), J. A. C. M. Hendriks (3), H. J. Hoitink (1), F. Jansen (2), H. J. A. M. Kemps (1), H. Schoemakers (4) en J. Verdonk (6).

Dialectologenconferentie

Op 23 mei vond de eerste Dialectologenconferentie plaats, waarop een groot aantal personen die zich bezighouden met onderzoek van de Nederlandse en Friese dialecten bijeenkwamen. Dit gebeurde op initiatief van de heer Berns, die deze conferentie ook voorbereidde (in overleg met prof. Goossens (Leuven), prof. Entjes en dr. Kocks (Groningen) en prof. Weijnen (Nijmegen)) en als secretaris optrad.

Op de Dialectologenconferentie werden enkele commissies ingesteld. De heer Berns werd coördinator van de commissie Lexicologie. In het kader hiervan begon hij aan het aanleggen van een register van woorden uit de algemene woordenschat die al in grote enquêtes zijn afgevraagd, teneinde voorstellen te kunnen doen om de leemten in dit materiaal aan te vullen d.m.v. een vragenlijst.

De heer Goeman, coördinator van de commissie Morfologie en Fonologie, bereidde een vergadering voor die op 23 december gehouden werd.

De heer De Rooij werd coördinator van de commissie Syntaxis. Ter voorbereiding van een vergadering, die op 15 oktober plaatsvond, inventariseerde hij syntactische verschijnselen uit de Reeks Nederlandse Dialectatlassen. Na haar indiensttreding werd ook mw. Gerritsen lid van deze commissie; zij tekende op basis van het RND-materiaal een aantal proefkaarten.

Diversen

De heer Berns bereidde de totstandkoming van de afscheidsbundel voor mw. Daan voor (zie onder Publikaties). Hij ontwierp de jaarlijkse vragenlijst (nr. 50) en werkte mee aan de redactie van een kleine vragenlijst voor de heer Van Bree (nr. 50A). Verder bereidde hij een redactievergadering van Taal en tongval voor, die op 22 december gehouden werd.

De heer Brok maakte de publikatie *Taalgrensproblemen in het rivierengebied* (met discussie) persklaar. Hij maakte ook een RND-overzichtskaart, waarop de geënquêteerde plaatsen, het bestreken gebied der afzonderlijke delen en de opnamen der afzonderlijke enquêteurs zijn aangegeven.

Mw. Daan droeg haar archief over aan haar opvolger als hoofd van de afdeling, de heer De Rooij, en bereidde hem voor op zijn nieuwe taak.

De heer Van der Schaaf zette zijn werk aan de Dialectbibliografie voort. Hij organiseerde, samen met mw. Wildeman, de werkzaamheden van de student-assistenten die bandopnamen uitschrijven, begeleidde dit werk en controleerde een groot deel van de gemaakte transcripties. Verder verrichtten mw. Wildeman en de heer Van der Schaaf administratief werk van allerlei aard.

Contacten

Atlas Linguarum Europae

Voor alle plaatsen van het ALE-net die door de afdeling Dialectologie zullen worden bewerkt, nl. Den Burg, Gouda, Grijskerke, Katwijk aan Zee, Kruijningen, Middelharnis, Spanbroek, Velddriel, Voorthuizen en Zandijk, is het materiaal (uit bestaande bronnen en uit nieuwe vragenlijsten en bandopnamen) voor de eerste vragenlijst bijeengebracht en grotendeels verwerkt. Hieraan werkten mee: mw. Wildeman en de heer Brok (voor alle plaatsen), de heer Berns (voor drie plaatsen), mw. Daan (voor twee plaatsen) en de heren Goeman en Hogerheijde (ieder voor één plaats).

De heer Brok volgde mw. Daan op als voorzitter van het Nationale Comité voor Nederland en verrichtte verschillende daaruit voortvloeiende werkzaamheden. Hij bracht ook enkele bezoeken aan de redactie van de ALE in Nijmegen.

Mw. Daan (voorzitter) en de heer De Rooij (secretaris) maken deel uit van de Commissie van toezicht op het secretariaat van de ALE. Deze commissie vergaderde op 24 januari en 15 november. (Zie het verslag van deze commissie in dit jaarboek.)

Werkgroep Frequentie-onderzoek van het Nederlands

Mw. Daan en de heer De Rooij (als leden) en de heer Heikens (als gast) namen weer deel aan de werkzaamheden van deze Werkgroep. Zij woonden de vergaderingen van de Werkgroep bij en ook die van de subcommissie voor het spreektaalonderzoek. Zoals in het vorige jaarverslag vermeld is, wordt het spreektaal-materiaal voor de Werkgroep geselecteerd uit de bandopnamen die de heer Heikens in Amsterdam maakt (zie onder Voortgezet onderzoek).

Als secretaris van de Werkgroep werd mw. Daan opgevolgd door de heer De Rooij.

De resultaten van de eerste onderzoeksfase werden in 1975 gepubliceerd; zie hiervoor het verslag in dit jaarboek van de Commissie van toezicht op de Werkgroep Frequentie-onderzoek van het Nederlands.

Bezoeken

De heren Berns en Goeman brachten van 10 tot 13 december een bezoek aan de Tübinger Arbeitsstelle „Sprache in Südwestdeutschland“ in Tübingen. Zij stelden

zich op de hoogte van de grondslagen en methoden bij het onderzoek van dialect, „Umgangssprache“ en standaardtaal dat daar al twintig jaar verricht wordt en waarbij wordt geprobeerd traditioneel dialectologisch en sociolinguïstisch onderzoek te verenigen.

De heren Brok en Hogerheijde bezochten op 22 en 23 december de Katholieke Universiteit Leuven, om zich te oriënteren over het daar aanwezige materiaal in de vorm van vragenlijsten en licentiaatsverhandelingen.

Diversen

De heer Berns vertegenwoordigde het instituut bij de inaugurele rede van prof. Entjes in Groningen op 27 mei.

Mw. Daan was opponente bij de promotie van dr. P. van Sterkenburg in Nijmegen op 22 mei. Zij werd verzocht mee te werken aan een radiouitzending op 9 maart, waarin o.a. aandacht besteed werd aan het Amsterdams en het Zaaans. Omdat zij zichzelf niet voldoende competent voelde, beval zij een deskundige op dit gebied, drs. F. Jansen, en twee dialectsprekers aan.

De heer Goeman zette zijn medewerking aan de Bibliografie van de Nederlandse taal- en literatuurwetenschap voort.

De heer Heikens nam deel aan de bijeenkomsten van de Werkgroep Sociolinguïstiek van de Nederlandse Sociaal-Antropologische Vereniging.

De heren Heikens en De Rooij werden lid van een Werkgroep voor Spreektaalonderzoek o.l.v. prof. dr. J. G. Kooij en woonden de vergaderingen van de werkgroep bij. Het onderzoek wordt met ZWO-subsidie in Leiden uitgevoerd door drs. F. Jansen.

De hele afdeling werkte mee aan een voorbereidend gesprek en een bandopname i.v.m. uitzendingen over dialect van de Regionale Omroep Zuid.

Enkele fragmenten van bandopnamen van Joods Amsterdams werden ter beschikking gesteld van de heer Philo Bregstein ten behoeve van een televisiefilm over Joods leven in Amsterdam.

Wetenschappelijke bijeenkomsten

Personeel van het Instituut bezocht de volgende wetenschappelijke bijeenkomsten:

18 januari: Symposion afdeling Naamkunde (Berns, De Rooij);

25 januari: Taaldag Algemene Vereniging voor Taalwetenschap, Amsterdam (Goeman, Heikens, De Rooij);

20 februari: Lezing Y. Wilks, Psychologisch Laboratorium, Universiteit van Amsterdam (Goeman);

1-3 april: Filologencongres, Gent (Heikens, De Rooij);

7-18 april: Amsterdam Festival of Social Sciences (enkele lezingen) (Daan, Goeman, Heikens, Hogerheijde, De Rooij);

19 april: Symposion afdeling Volkskunde (Berns, Hogerheijde, De Rooij);

4-9 augustus: 5e Congres van de Internationale Vereinigung für germanische Sprach- und Literaturwissenschaft, Cambridge (Daan, De Rooij);

17-23 augustus: 8e Internationale Congres van Fonetische Wetenschappen, Leeds (Daan);

25-30 augustus: 4e Congres van de Association Internationale de Linguistique Appliquée, Stuttgart (Heikens);
23 oktober: Demonstratie en lezingen over het vraag-antwoordsysteem PHLIQUA 1, Philips Natuurkundig Laboratorium (Goeman);
23 oktober: Lezing prof. dr. U. Amon, Leuven (De Rooij).
Bovendien bezochten mw. Gerritsen en de heren Goeman en De Rooij enkele lezingen van de Algemene Vereniging voor Taalwetenschap en van de „Vrijdagclub” van het Instituut voor Algemene Taalwetenschap te Amsterdam.

Bibliotheek en archief

Van de aanwinsten van de bibliotheek vermelden we: de Atlas linguistique de Catalunya (compleet); de Atlas linguistique de la France par régions (alles wat tot nog toe verschenen is, is nu aanwezig); W. Viereck, Lexikalische und grammatische Ergebnisse des Lowman Survey von Mittel- und Südeuropa; H. Orton/N. Wright, A word geography of England; Algemene en vergelijkende dialectologie (verzamelde geschriften van A. Weijnen); M. Maassen en J. Goossens, Limburgs Idioticon (verzameling dialectwoorden („Woordenzangen”), van 1885 tot 1902 verschenen in het tijdschrift, „t Daghet in den Oosten”); J. M. Anderson/Ch. Jones, Historical linguistics I/II; L. M. Davis, Studies in Linguistics in honor of Raven J. McDavid; Dell Hymes, Foundations in sociolinguistics. Verder schonk mw. Daan ons bij haar afscheid alle tot nu toe verschenen jaargangen van het tijdschrift Folia linguistica.

Voor het handschriftenarchief ontvingen wij een interessante verzameling Deventer woorden, op lijsten, van de heer W. Hardonk. Door bemiddeling van de heer P. M. Rooker, van de vereniging „Oud Enkhuizen”, kregen we uit de nalatenschap van Sj. Spoelstra een verzameling Enkhuizer woorden, op fiches.

Het bandenarchief is uitgebreid met 83 opnamen, 80 originele (77 Amsterdam, 2 Zuid-Holland, 1 ABN) en 3 kopieën (1 Noord-Holland, 1 diverse Zuidnederlandse dialecten, 1 ABN).

Verder ontvingen we van mw. Van de Lande, Geldrop, 19 grammofonplaten met opnamen van Deventer dialect.

Bezoekers

In het verslagjaar werd de afdeling door een opvallend groot aantal buitenlanders bezocht. Uit België kwamen: 32 Brusselse studenten o.l.v. dr. G. Winnen om nader kennis te maken met de taalgeografie, 6 wetenschappelijke medewerkers uit Leuven om uitvoerige informatie over het maken en transcriberen van bandopnamen, een groep Leuvense studenten die o.l.v. prof. dr. G. Geerts Nederland bezochten, voor een algemene oriëntatie over de Noordnederlandse dialectologie, en mw. Lieve Stuyck uit Brasschaat om materiaal te verzamelen voor haar dissertatie.

Uit Scandinavië kwamen: mw. drs. H. Koedam, van de universiteit van Kopenhagen, om zich op de hoogte te stellen van het dialectologisch onderzoek in het algemeen, fil. lic. Sture Ureland, uit Umeå (Zweden), tijdelijk werkzaam in Tübingen, die het instituut verscheidene malen bezocht om materiaal te verzamelen over het gebruik van reflexieve pronomina in de Nederlandse dialecten, en verder 9 studenten Nederlands van de universiteit van Kopenhagen o.l.v.

mw. drs. G. de Vries, die tijdens een studiebezoek aan Nederland ontvangen werden door de afdelingen Naamkunde en Dialectologie.

Prof. dr. E. B. van Wijk uit Zuid-Afrika bezocht het instituut voor methodologische informatie i.v.m. zijn onderzoek van dialecten in de Bantoetalen.

Van de binnenlandse bezoekers noemen we allereerst een aantal individuele onderzoekers die om verschillende redenen de afdeling een of meer keren bezochten. Dr. R. P. G. de Rijk beluisterde Zeeuwse bandopnamen, drs. F. Jansen Zaanse, drs. J. Knol Groningse. Drs. C. van Bree kwam o.a. enkele malen overleg plegen over voor hem uit te zenden vragenlijsten. Drs. J. Stroop kwam een paar keer gegevens verzamelen voor zijn dissertatie over molentermen. Tot de geregelde bezoekers behoorden dit jaar ook weer dr. P. van Sterkenburg en drs. H. Heestermans van het Instituut voor Nederlandse Lexicologie.

Evenals vorig jaar bracht een groep leerlingen van de Vrije Scholengemeenschap o.l.v. de heer W. J. de Gans, een algemeen oriënterend bezoek aan het instituut. Ook een zestal leerlingen van de Pedagogische Academie in Alkmaar en een groep studenten van de Vrije Universiteit in Amsterdam o.l.v. drs. J. Knol kwamen kennismaken met de dialectologie.

Nog een dertigtal andere personen bezocht de afdeling. Dikwijls waren het studenten van universiteiten of pedagogische academies, die materiaal zochten voor scripties en werkstukken.

A. WEIJNEN, *voorzitter*

J. DE ROOIJ, *secretaris*

Bijlage I

Lijst van donateurs:

S. H. Achterop, P. J. A. Bakkes, Dr. A. C. Crena de Iongh, mw. Dr. Ha. C. M. Ghijsen, mw. Drs. M. Goedhart-Van Alebeek, Pater Dagobert Gooren ss.cc., Prof. Dr. C. B. van Haeringen, M. E. 't Hart, mw. C. A. A. Mulder, Drs. J. Ph. van Oostrom, Dr. J. M. G. van der Poel, Prof. Dr. J. J. Ponten, Drs. J. M. Renders, R. D. Schouwvliet, Prof. Dr. Jc. Smit, Dr. J. G. H. Tans, mw. Drs. J. Tinbergen, Dr. A. de Vin. Ir. R. J. de Wit.

Bijlage II

Lijst van personen en instanties die publikaties en handschriften schonken:

Drs. J. B. Berns, Dr. D. P. Blok, Drs. C. van Bree, Drs. Har Brok, H. S. Buwalda, mw. Dr. Jo Daan, Fryske Akademy, Drs. A. C. M. Goeman, Drs. Henk Heikens, Het Nieuwsblad van het Zuiden, Historisch Genootschap Roterodamum, Katholieke Universiteit Leuven, Uitgeverij Knoop en Niemeijer, Koninklijke Nederlandse Akademie van Wetenschappen, Prof. Dr. A. van Loey, Dr. P. J. Meertens, Dr. J. de Rooij, Drs. H. Ryckeboer, Rijksuniversiteit te Leiden, Società editrice il Mulino Bologna Italia, A. G. van der Steur, H. Timmermans, Universiteitsbibliotheek te Utrecht, Universiteit Tirana, Drs. W. van Vooren, Werkgroep Frequentie-onderzoek van het Nederlands.